

E-zdravstvo u novom normalnom - iskustva

Siniša Koščina

IN2, Zagreb, Hrvatska

e-pošta: sinisa.koscina@in2.eu

Krajem izazovne 2020. godine, uz velike napore organizatora ali i svih sudionika, ipak je održano nekoliko redovitih pa odgođenih konferencija vezanih uz informacijske tehnologije (IT), a koje tradicionalno prate i područje informatizacije u zdravstvenoj vertikali (npr. Microsoft Windays), ali i specijalizirane konferencije u području zdravstva (npr. FuturZ) gdje informacijske tehnologije uvijek imaju svoj dio. IN2 kao jedna od vodećih IT tvrtki na ovom području u Hrvatskoj, sudjelovao je na ovim - što virtualnim, što polu-virtualnim događanjima - s temama vezanim uz glavne aktivnosti informatizacije kroz 2020. godinu, a koje su neminovno bile određene okolnostima rada pod Covid-19 pandemijom.

Naime, ovogodišnje projektne aktivnosti IT tvrtki u području zdravstva su uglavnom bile motivirane potporom cijelom zdravstvenom sustavu prvo u borbi za praćenje i ograničavanje širenja virusa, a zatim i na svladavanju organizacijskih i podatkovnih problema tijekom liječenja pacijenata. U tim naporima bilo je očekivano da će se neki postojeći projekti dodatno ubrzati (npr. uvođenje eUputnice), ali je ovakvo okruženje stvorilo i potrebu za novim promišljanjem kako postojećih poslovnih procesa zdravstvenog sustava, tako i dizajniranje novih i inovativnih procesa i proizvoda. Naravno, više od 20 godina iskustva informatizacije zdravstvenog sustava u Republici Hrvatskoj je bio dobar temelj za brzu reakciju koja nije izostala.

U samo nekoliko mjeseci, počevši od kolovoza 2020., s novom fazom implementacije projekta eUputnice potpuno je ukinut papir i uvedena obvezna elektronička komunikacija prema bolničkom zdravstvenom sustavu. Da bi se naša „dobra stara crvena uputnica“ potpuno ukinula, potrebno je bilo redizajnirati procese naručivanja na zdravstvene usluge, s obzirom da je taj papir primarno služio kao komunikacijski medij od obiteljske medicine, kroz ruke pacijenta do odredišne zdravstvene ustanova čineći od pacijenta nositelja te informacije. Ukidanjem te svrhe, potaknuto željom da se u okvirima Covid-19 pandemije kontakti i kretanja ograniče, dodjela termina za zdravstvene usluge je potpuno prebačena na ustanove putem elektroničke automatske komunikacije (kroz CEZIH, između postojećih G2-obiteljskih i G100-bolničkih informacijskih sustava), i to u trenutku izdavanja uputnice kod uputnog liječnika. Pacijent je umjesto papira dobio kopiju elektroničke komunikacije u svoj pretinac elektroničke pošte na sustav eGrađani, te je dodjelu termina preuzela zdravstvena ustanova. Time je inicijativa s pacijenta prešla na ustanovu, ukidajući nepotrební dolazak ili zvanje zdravstvene ustanove, a osim ubrzanja procesa naručivanja potpuno ukinula potencijalni fizički kontakt. Paralelno s tim projektom bolničke zdravstvene ustanove su podigle korištenje eNalaza, kojim je zdravstvena informacija mogla doći natrag do obiteljskog liječnika putem CEZIH-a - opet bez fizičkog nošenja samo papira. No, ipak izazovi na potpunom ukidanju i tog papira ostaju za 2021. godinu i završnu fazu projekta eNalaz. Ovim aktivnostima dokazali su svi dionici da se u kratko vrijeme može značajno unaprijediti rad zdravstvenih ustanova korištenjem informacijskih tehnologija, pa je nužnost održavanja ovakvog ubrzanog tempa digitalizacije zdravstva glavni zadatak zdravstvene administracije.

S druge strane, i same zdravstvene ustanova su potaknute vlastitim potrebama, u partnerstvu sa svojim dugogodišnjim IT partnerima, inicirale i realizirale nove poslovne procese i nova IT rješenja za potporu tom „novom normalnom“ okruženju. IN2 je na tom valu tijekom 2020. godine izradio niz prilagodbi BIS rješenja za hrvatske bolnice, primjerice integriranu detekciju pacijenata u samoizolaciji (unutar BIS-ovog procesa prijema), beskontaktni prijem na prijemnim šalterima zdravstvenih ustanova (korištenjem prepoznavanja i očitavanja identifikacijskih dokumenata putem AI algoritma), ali i inovativna info-rješenja za usmjeravanje pacijenata (korištenjem tableta za informiranje pacijenata u čekaonicama i na hodnicima). Dio tih rješenja se prirodno nadovezao na eUputnicu, ali i podigao kvalitetu pružanja usluge u zdravstvenim ustanovama. Osim što olakšavaju posao u trenutnim Covid-19 okolnostima, ta rješenja također aktivno podupiru promjene u bolnicama vezane uz novo eNaručivanje, gdje zdravstvena ustanova vodi sam proces umjesto pacijenta. Moram istaknuti i intenzivne aktivnosti bolničkih službi, bez čije potpore promjene poslovnih procesa inicirane informatizacijom na nacionalnoj razini ne bi uspjele.

Sa završetkom godine i ipak polaganim jenjavanjem pritiska na zdravstveni sustav akutne faze drugog vala Covid 19 pandemije, pojavili su se novi izazovi u organizaciji i podršci procesu cijepljenja protiv Covid 19 bolesti, te očekujemo da će IT zajednica i na ovaj izazov uspješno odgovoriti.

O IN2 sektoru zdravstva: IN2 grupa u svom Sektoru zdravstva danas broji stotinjak stručnjaka koji kontinuirano rade na unapređenjima i prilagodbi bolničkog informacijskog sustava (BIS-a) specifičnim uvjetima pojedinih zdravstvenih ustanova. U protekla dva desetljeća, samo u Hrvatskoj implementiran je u više od 45 bolnica. IN2 grupa je od početka pandemije angažirana na pružanju dodatne podrške zdravstvenom sustavu u upravljanju posljedicama ove javnozdravstvene krize.

O autoru: Siniša Koščina, rođen 1974. u Zagrebu. Diplomirao računarstvo 1999. godine na Fakultetu elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, magistrirao poslovno upravljanje na IEDC Bled 2013. godine. Trenutno je direktor razvoja poslovanja u sektoru zdravstva IN2 grupe zadnje 4 godine (zaposlen u IN2 zadnjih 20 godina), a već prije toga stekao je višegodišnje iskustvo u vođenju IT projekata u različitim područjima (telekom, promet, financije, razvoj i implementacije ERP sustava...). U aktualnom području eZdravstva izdvajaju se 2,5 godine vođenja projekta implementacije integriranog bolničkog informacijskog sustava na KBC Zagreb, vođenje projekata eListe čekanja i eNaručivanje za Ministarstvo zdravstva Republike Hrvatske u suradnji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje, vođenje istog projekta u Republici Sloveniji (eNaročanje + eNapotnica), te nedavno i realizacija izvoznih poslova u segmentu implementacije bolničkih informacijskih sustava u inozemstvu (Azerbajdžan, Vijetnam, Saudijska Arabija). Kroz sudjelovanje i u ostalim projektima eZdravstva, sudjelovanjem na konferencijama posvećenim informatizaciji zdravstva, djelovanjem u Upravnom odboru HL7 Hrvatska te gostujućim predavanjima i vođenjem seminara na kolegiju medicinske informatike Fakulteta elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, aktivno sudjeluje u razvoju eZdravstva u regiji.

